

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 13Cob/186/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5808202979
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 11. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Dubcová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2012:5808202979.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline ako súd odvolací v právnej veci žalobcu: Slovenská kancelária poisťovateľov, so sídlom Trnavská cesta 82, 826 58 Bratislava 29, IČO: 36 062 235, zastúpeného zástupcom TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom Údernícka 5, 851 01 Bratislava, IČO: 36 613 843, proti žalovanému: Pavlovi Kolčákovi Služby - Obchod - Doprava, s miestom podnikania Grúňanská 981, 029 44 Rabča, IČO: 33 756 465, zastúpenému právnym zástupcom JUDr. Miroslavom Bachyncom, advokátom, so sídlom XXX XX R. XXX, v konaní o zaplatenie 47.856,45 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Námestovo č.k. 2Cb/40/2008-323 zo dňa 19. marca 2012 vo výroku II/, ktorým súd vo zvyšku návrh žalobcu zamietol, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Námestovo č.k. 2Cb/40/2008-323 zo dňa 19. marca 2012 vo výroku II/, ktorým súd vo zvyšku návrh žalobcu zamietol a v závislom výroku III/, ktorým o trovách konania rozhodne súd osobitným rozhodnutím až po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej, **z r u š u j e a** v tejto časti **v r a c i a** vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresný súd výrokom I/ rozhodol, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 16.071,26 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,5% ročne zo sumy 4.487,85 Eur od 11.08.2007 do zaplatenia, 8,5% ročne zo sumy 104,45 Eur od 12.08.2007 do zaplatenia, 10% ročne zo sumy 6.731,13 Eur od 25.02.2009 do zaplatenia, 9,25% Eur ročne zo sumy 57,43 Eur od 06.05.2009 do zaplatenia, 9% ročne zo sumy 98,09 Eur od 05.10.2009 do zaplatenia, to všetko do 15 dní od právoplatnosti rozsudku. Výrokom II/ vo zvyšku bola žaloba žalobcu zamietnutá. Výrokom III/ okresný súd vyslovil, že o trovách konania rozhodne osobitným rozhodnutím až po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. V odôvodnení svojho rozhodnutia okresný súd uviedol, že žalobca svoju žalobu odôvodnil tým, že dňa 10.9.2005 žalovaný ako vodič zavinil dopravnú nehodu motorovým vozidlom Liaz ťahač, ev. č.: NO-573AJ, ktorého bol v čase nehody držiteľom. Týmto motorovým vozidlom spôsobil škodu na motorovom vozidle s ev. č.: STY C960, ktorého držiteľom v čase nehody bola M. Y. (ďalej len „poškodený“). V čase dopravnej nehody nebolo na motorové vozidlo Liaz ťahač, ev. č.: NO-573AJ uzatvorené povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, ako to vyplýva z § 3 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (ďalej len zákon č. 381/2001 Z.z.). Z tohto dôvodu žalobca podľa § 24 ods. 2 písm. b) citovaného zákona poskytol poistné plnenie poškodenému za škody spôsobené prevádzkou motorového vozidla z garančného fondu. Žalobca uplatnil voči žalovanému právo na náhradu poistného plnenia v súlade s ust. § 24 ods. 7 zákona č. 381/2001 Z.z., ktoré žalovaný neuhradil. Žalobca si súčasne uplatnil aj úrok z omeškania. Okresný súd po vykonanom dokazovaní aplikoval ust. § 420 ods. 1, § 427 ods. 1 Občianskeho zákonníka v spojení so zákonom č. 381/2001 Z.z., ako aj ust. § 450 Občianskeho zákonníka a dospel k záveru, že u žalovaného ako držiteľa motorového vozidla Liaz ŠPZ: NO-573AJ je daná zodpovednosť za škodu podľa ust. § 427 ods. 1 Občianskeho zákonníka. V danom prípade sa jedná o objektívnu zodpovednosť za škodu, na vznik ktorej sa nevyžaduje zavinenie. Zodpovednosť u žalovaného je daná tým, že bol stále, a teda

aj v čase dopravnej nehody dňa 10.9.2005 zapísaný ako držiteľ tohto motorového vozidla. Ako držiteľ tohto motorového vozidla mal povinnosť uzavrieť povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla na toto vozidlo a zároveň aj uhradiť poistné. Tým, že zo strany držiteľa tohto motorového vozidla zn. Liaz ŠPZ: NO-573AJ, prevádzkou ktorého bola spôsobená škoda, nebolo uzavreté povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu, resp. uhradené poistné, vznikol žalobcovi nárok na náhradu poskytnutého plnenia v zmysle ust. § 24 ods. 7 zákona č. 381/2001 Z.z., pretože plnil za držiteľa vozidla Liaz ŠPZ: NO-573AJ podľa § 24 ods. 2 písm. b) citovaného zákona. Žalovaný bol vyzvaný na plnenie, keďže to tak v stanovenom termíne neuskutočnil, vznikol žalobcovi nárok na úrok z omeškania v zmysle ust. § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s ust. § 3 ods. 1 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., a to u platieb, ktoré žalobca postupne hradil poľskej poisťovni z garančného fondu.

Žalovaný vzniesol námietku premlčania, v súvislosti s ktorou uviedol, že žalobcovi začala plynúť premlčacia doba od 22.9.2005 a k premlčaniu došlo dňom 21.9.2007. Pokiaľ podľa názoru žalovaného žalobca podal žalobu až dňa 25.7.2008, tak sa to stalo po uplynutí premlčacej doby. S týmto názorom žalovaného sa nestotožnil okresný súd, ktorý poukázal na ust. § 101 Občianskeho zákonníka s tým, že v súdenom prípade bolo potrebné vychádzať z toho, kedy poľská kancelária poisťovateľov žiadala od žalobcu poskytnutie náhrady škody a následne, kedy tak žalobca urobil - požadovanú sumu uhradil a žiadal uhradenú sumu od žalovaného, t.j. podal na súd návrh na zmenu žalobného petitu. Súčasne s tým nastupuje aj ust. § 106 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, v ktorom ustanovení je objektívna lehota na uplatnenie práva tri roky od vzniku (poskytnutia jednotlivej úhrady poľskej poisťovni) a subjektívna lehota dva roky od vedomosti o výške plnenia a kto zodpovedá. Vo všetkých prípadoch však návrh na súd, a to zmena žaloby (jeho rozšírenie) bolo urobené ešte za plynutia obidvoch lehôt, a to objektívnej aj subjektívnej, preto nedošlo k premlčaniu.

Ďalej okresný súd aplikoval ust. § 450 Občianskeho zákonníka pri určovaní výšky škody pre žalovaného, ktorá predstavuje časť nákladov refundovaných žalobcom poľskej poisťovni v rámci likvidácie poistnej udalosti. Okresný súd zoberal zreteľ na skutočnosť, že u žalovaného ide o osem člennú domácnosť, ktorá sa so svojimi príjmami nachádza na hranici takpovediac sociálneho minima a rodičia zvýšeným úsilím zabezpečujú potreby detí. Aj keď žalovaný svojim nedbalým konaním privodil taký stav, ktorý mohol za normálnych okolností byť krytý zo zákonného poistenia, okresný súd bol názoru, že uložením povinnosti uhradiť celú požadovanú sumu, resp. jej podstatnej časti, by v rodine žalovaného vznikla situácia, ktorá by mala za následok celkové zhoršenie aj tak nepriaznivej sociálnej situácie na pomerne dlhé obdobie, resp. možno povedať bankrot rodiny. Malo by to negatívny dopad nielen na samotného žalovaného, ale aj na jeho deti. Z tohto dôvodu okresný súd považoval za primerané uložiť žalovanému povinnosť uhradiť zo žalobcom požadovanej sumy len časť predstavujúcu sumu 16.071,26 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,5% ročne zo sumy 4.487,85 Eur od 11.08.2007 do zaplatenia, 8,5% ročne zo sumy 104,45 Eur od 12.08.2007 do zaplatenia, 10% ročne zo sumy 6.731,13 Eur od 25.02.2009 do zaplatenia, 9,25% ročne zo sumy 57,43 Eur od 06.05.2009 do zaplatenia, 9% ročne zo sumy 98,09 Eur od 05.10.2009 do zaplatenia. Okresný súd vo zvyšku žalobu zamietol, v časti o zaplatenie sumy 31.785,19 Eur s úrokom z omeškania 9% ročne zo sumy 64 Eur od 05.10.2009 do zaplatenia, 9% ročne zo sumy 8.102,24 Eur od 13.07.2010 do zaplatenia, 9% ročne zo sumy 28.211,26 Eur od 20.12.2010 do zaplatenia. Ďalej okresný súd zamietol aj úrok z omeškania vo výške 9% ročne zo sumy 4.592,31 Eur od 05.08.2006 do 10.08.2007, ktorý žalobca v petite žaloby nešpecifikoval - peňažne nevyjadril požadovanú sumu výšku úroku z omeškania za príslušné obdobie omeškania, čo okresný súd považoval za neurčitý petit. O trovách súdneho konania okresný súd nerozhodol a v súlade s ust. § 151 ods. 3 O.s.p. vyslovil, že rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku, pretože v tomto konaní okresný súd využil moderačné právo podľa § 450 Občianskeho zákonníka, ktorá skutočnosť vplýva na výšku trov konania.

Proti tomuto rozsudku v zákonnej lehote podal odvolanie žalobca, a to proti výroku III/, ktorým vo zvyšku bola žaloba žalobcu zamietnutá v spojení aj so závislým výrokom III/. Žalobca v odvolaní poukázal na nesprávne právne posúdenie veci s odkazom k ust. § 3 ods. 1, § 24 ods. 2, 3, 7 zákona č. 381/2001 Z.z. a ust. § 450 Občianskeho zákonníka, pretože žalobca nárok uplatnil ako osobitne upravený nárok v zmysle ust. § 24 ods. 7 zákona č. 381/2001 Z.z., t.j. nie ako nárok titulom náhrady škody. Vzťah medzi žalobcom a žalovaným, z ktorého obsahu vyplýva uplatnené právo žalobcu v zmysle ust. § 24 ods. 7 zákona č. 381/2001 Z.z. požadovať plnenie voči tretej osobe, t.j. náhradu toho, čo za neho žalobca plnil, je svojou povahou vzťahom sui generis, ktorý vzniká na základe skutočností uvedených v zákone.

Právo žalobcu je dané v predmetnej veci reťazou aplikácie ust. § 24 ods. 7, § 24 ods. 2 písm. b), § 3 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z., ktoré tvoria regulatívny rámec obsahu tohto subjektívneho práva žalobcu. Žalobca má právo na náhradu plnenia od toho, kto zodpovedá za škodu podľa ust. § 24 ods. 2 písm. b) zákona č. 381/2001 Z.z.. Nárok žalobcu nie je čo do svojej právnej povahy nárokom na náhradu škody. Ďalej žalobca zdôraznil, že plnenie žalobcu je plnením v zmysle ust. § 24 ods. 4 písm. b) zákona č. 381/2001 Z.z. a v zmysle § 24 ods. 7 zákona č. 381/2001 Z.z. titulom regresu mal žalobca voči žalovanému právo na náhradu toho, čo za neho plnil poškodenému. Citované ustanovenie zákona č. 381/2001 Z.z. je vo vzťahu k Občianskemu zákonníku špeciálny právny predpis upravujúci práva a povinnosti kancelárie pre prípad plnenia z poistného garančného fondu a nároky kancelárie plynúce z takéhoto plnenia. Žalobca nie je poškodeným, nakoľko žalobcovi žiadna škoda nevznikla, pretože podanou žalobou sa žalobca domáhal v zmysle § 24 ods. 7 zákona č. 381/2001 Z.z. práva na náhradu toho, čo plnil poškodenému z poistného garančného fondu titulom regresu. Žalobca mal názor, že z týchto zhodnotení nebolo možné aplikovať ust. § 450 Občianskeho zákonníka. Navyiac, nie je možné v danom prípade hovoriť o dôvodoch hodných osobitného zreteľa, pretože okresný súd nezohľadnil skutočnosti, ako ku škode došlo, resp. celkové správanie žalovaného v súvislosti so spôsobením dopravnej nehody. Podľa dokladov predložených žalobcovi poľskou kanceláriou poisťovateľov bol za vinníka dopravnej nehody označený žalovaný z dôvodu, že zaspal za volantom vozidla a následkom nedodržania pravidiel opatrnosti narazil zozadu do správne sa pohybujúceho vozidla poškodeného. V prípade, ak by žalovaný plnil svoje povinnosti vyplývajúce mu zo zákona č. 381/2001 Z.z, t.j. k predmetnému vozidlu, ak by mal uzavreté povinné zmluvné poistenie, povinnosť poskytnúť poistné plnenie za škodu spôsobenú v dôsledku dopravnej nehody by prešla na príslušnú poisťovňu, v ktorej by predmetné poistenie bolo uzavreté. Žalovaný si však svoje povinnosti v zmysle § 3 zákona č. 381/2001 Z.z. nesplnil, a teda aj vzhľadom k uvedenému žalobca mal za to, že v danom prípade nemožno hovoriť o naplnení dôvodov osobitného zreteľa. Okrem uvedeného okresný súd mal brať v prípade použitia ust. § 450 Občianskeho zákonníka na zreteľ nielen osobné, majetkové, sociálne pomery škodcu, ale taktiež mal prihliadnuť na pomery fyzickej osoby, ktorá bola poškodená, zhodnotiť jej sociálnu situáciu, to, ako spôsobenie škody zasiahlo do jej pomerov, keďže prípadným znížením náhrady škody by bol žalobca nútený uplatniť si plnenie, ktoré mu nebolo rozhodnutím okresného súdu priznané, vo vzťahu k poškodenému, pretože žalobca z poistného garančného fondu poskytol poškodenému plnenie v plnom rozsahu, resp. v rozsahu, v akom bol k tomu vyzvaný poľskou kanceláriou poisťovateľov. Primárne však žalobca zdôraznil, že v danom prípade nemožno hovoriť o náhrade škody, a teda ani použiť aplikáciu ust. § 450 Občianskeho zákonníka. Pokiaľ bola žalovaná suma pre žalovaného s ohľadom na jeho finančnú situáciu vysoká, mohol okresný súd zaviazat' žalovaného na úhradu dlžnej sumy v splátkach vo výške, ktorá by bola primeraná jednakej finančnej situácii žalovaného, jednakej výške dlžnej sumy, aby časový horizont uspokojenia pohľadávky žalobcu nebol neprimerane dlhý, čím by sa zhoršilo aj postavenie samotného žalovaného z titulu nárastu úrokov z omeškania, pokiaľ nie je zaplatená istina - pohľadávka. Žalobca v napadnutých výrokoch žiadal rozsudok okresného súdu zmeniť podľa § 220 O.s.p., resp. zrušiť a vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie s priznaním trov prvostupňového, ako aj odvolacieho konania.

K doručenému odvolaniu sa písomne vyjadril žalovaný prostredníctvom právneho zástupcu. Žalovaný zotrval na tom, že podľa § 135 ods. 1 O.s.p. je súd okrem iných rozhodnutí viazaný aj rozhodnutím správnych orgánov o tom, či bol spáchaný priestupok alebo iný správny delikt. Súd však nie je viazaný rozhodnutím v blokovom konaní. Zo strany žalobcu neboli predložené listinné dôkazy o tom, že vo veci bolo vedené priestupkové konanie. Za takéto dôkazy nemožno považovať protokol o nehode v cestnej premávke a záznam o dopravnej nehode preto, lebo žiadnu z týchto listín žalovaný nepodpísal. Iný dôkaz ako zaplataenie blokovej pokuty vo výške 200,00 PLZ o tom, že zavinil žalovaný dopravnú nehodu, napr. rozhodnutie o priestupku, ktoré by bol žalovaný podpísal alebo prevzal, neexistuje. Žalobca preplácal čiastky z poistnej udalosti bez toho, aby ich preveril s prihliadnutím na závery rozsudku pre zmeškание Krajského súdu v Katowiciach sp. zn. 1C 270/08 zo dňa 05.01.2010, v ktorom na č.l. 6 je uvedené, že navrhovateľ - H. Y. mal úspech vo veci uplatnenia škody v rozsahu 53% z uplatnenej sumy 181.460,00 zlotých, teda vo výške 96.000,00 zlotých, pričom boli zrušené aj náklady právneho zastúpenia. Ak žalobca predložil doklady o zaplataení žalovanej sumy v celkovej výške 47.856,45 Eur, tak s týmto postupom žalobcu žalovaný nesúhlasil, pretože žalobca bol povinný nielen platiť, ale aj zisťovať a mať za preukázané, že platby, ktoré si uplatňuje zahraničný klient sú v súlade so skutočnosťou priznanou poľským súdom a na základe spoľahlivo preukázaného skutkového stavu. Žalovaný mal za to, že žalobcom nebola preukázaná odôvodnenosť realizácie platieb, ktoré si uplatnil v tomto spore v uvedenej výške, nebola preukázaná ani odôvodnenosť uplatnenia úrokov z omeškania. K aplikácii

ust. § 450 Občianskeho zákonníka žalovaný uviedol, že sám žalobca poukázal na to, že žalovaný ako prevádzateľ motorového vozidla zodpovedá za škodu podľa § 427 a nasl. ustanovenia Občianskeho zákonníka a podľa ust. § 428 Občianskeho zákonníka. Ďalej žalovaný poukázal aj na znenie zákona č. 381/2001 Z.z., v ktorom sa uvádza, že kancelária má právo proti tomu, kto zodpovedá za škodu a na náhradu toho, čo za neho plnila. Pokiaľ žalobca uplatnil svoje nároky aj cez ust. § 427 a nasl. ustanovenia Občianskeho zákonníka, tak nepochybne išlo tu o náhradu škody, pri ktorej je potrebné uplatniť ust. § 450 Občianskeho zákonníka. Vzhľadom k týmto uvádzaným okolnostiam žalovaný žiadal v zhode s návrhom žalobcu rozsudok okresného súdu v dotknutých výrokoch zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Krajský súd v Žiline ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.) prejednal vec v medziach ust. § 212 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 214 ods. 2 O.s.p. a napadnutý rozsudok okresného súdu v dotknutých výrokoch zrušil podľa ust. § 221 ods. 1 písm. f), h) O.s.p. a podľa ust. § 221 ods. 2 O.s.p. vrátil vec v zrušenej časti okresnému súdu na ďalšie konanie. Rozhodnutie bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Za aplikácie ust. § 212 ods. 1 O.s.p. v spojení s ust. § 205 ods. 3 O.s.p. bol v odvolacom konaní preskúmaný rozsudok okresného súdu v napadnutom výroku II/, ktorým vo zvyšku bola žaloba žalobcu zamietnutá, v medziach odvolacích dôvodov žalobcu, obsiahnutých v písomne podanom odvolaní zo dňa 04.04.2012. Žalobca namietal nesprávne právne posúdenie veci okresným súdom, pokiaľ na uplatnený žalobný nárok v zmysle osobitnej zákonnej úpravy č. 381/2001 Z.z. ako lex specialis bolo aplikované hmotné právo, a to Občiansky zákonník lex generalis, konkrétne ust. § 450 Občianskeho zákonníka, v ktorom zákonom ustanovení je riešená moderácia škody. Podľa tvrdení žalobcu nebol proti žalovanému uplatňovaný nárok titulom náhrady škody, ale ako osobitne upravený nárok na základe ust. § 24 ods. 7 zákona č. 381/2001 Z.z.. Žalobca ďalej uviedol, že vzťah medzi ním a žalovaným, z ktorého obsahu vyplýva uplatnené právo žalobcu v zmysle ust. § 24 ods. 7 zákona č. 381/2001 Z.z. požadovať plnenie, t.j. náhradu toho, čo za žalovaného plnil, je svojou povahou vzťahom sui generis, ktorý vzniká na základe skutočností uvedených v tomto osobitnom zákone č. 381/2001 Z.z..

Krajský súd vo všeobecnosti uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení sa vyvodzujú právne závery a aplikuje sa konkrétna právna norma na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Či k takémuto postupu zo strany okresného súdu došlo, nebolo možné v rámci odvolacieho konania vyhodnotiť, posúdiť, a to z titulu nedostatočného odôvodnenia napadnutého rozsudku okresného súdu, keď nebolo vyjadrené, na základe akých právnych záverov, úvah pri uplatnenom nároku žalobcu cez osobitnú zákonnú úpravu č. 381/2001 Z.z. okresný súd aplikoval ust. § 450 Občianskeho zákonníka. Krajský súd môže posudzovať a preskúmať z titulu vyvolaného odvolacieho konania závery tak skutkové, ako aj právne napadnutého rozhodnutia okresného súdu len za stavu, pokiaľ tieto sú vyjadrené, zdôvodnené náležitosti vyžadovanými ust. § 157 ods. 2 O.s.p.. Okresný súd sa nevyjadril k vzťahu osobitnej zákonnej úpravy č. 381/2001 Z.z. a Občianskeho zákonníka ako hmotného práva, ktorý je právnym predpisom lex generalis k zákonu č. 381/2001 Z.z.. Okresný súd neuviedol dôvody, pre ktoré mal za to, že je možné aplikovať ust. § 450 Občianskeho zákonníka a z titulu absencie právnych záverov v tomto smere je rozhodnutie okresného súdu nepreskúmateľné pre nedostatok odôvodnenia.

Bolo nepochybné, že žalobca sa domáhal nároku na náhradu plnenia, ktoré ako subjekt povinný plniť (z poisťného garančného fondu) poskytol poškodenému na základe skutočnosti, že motorové vozidlo, ktorým bola spôsobená škoda, nemalo v čase vzniku poisťnej udalosti uzatvorené povinné zmluvné poistenie pre prípad spôsobenej škody a tento nárok uplatnil žalobca voči žalovanému, ktorý bol držiteľom tohto motorového vozidla Liaz ŠPZ: NO 573 AJ.

Podľa ust. § 3 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. povinnosť uzavrieť poisťnú zmluvu má pri tuzemskom motorovom vozidle ten, kto je ako držiteľ motorového vozidla zapísaný v dokladoch vozidla alebo ten, kto je v dokladoch vozidla zapísaný ako osoba, na ktorú sa držba motorového vozidla previedla, v ostatných prípadoch ten, kto je vlastníkom motorového vozidla alebo jeho prevádzkovateľom. Ak na motorové

vozidlo je uzatvorená nájomná zmluva s právom kúpy prenajatej veci, povinnosť uzavrieť poisťnú zmluvu má nájomca.

Podľa ust. § 24 ods. 2 písm. b) zákona č. 381/2001 Z.z. kancelária poskytuje z poisťného garančného fondu poisťné plnenie za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, za ktorú zodpovedá osoba bez poistenia zodpovednosti.

Krajský súd uvádza, že vzhľadom na vyššie citovanú osobitnú právnu úpravu zákona č. 381/2001 Z.z. je postavenie žalobcu ako poskytovateľa jasne vymedzené, do ktorého postavenia ho delegovala táto osobitná zákonná právna úprava. Táto zároveň v ust. § 24 ods. 7 prvá veta zákona č. 381/2001 Z.z. jasne vymedzila, kto je osobou povinnou nahradiť poskytnuté plnenie (z poisťného garančného fondu) a kto je osobou oprávnenou toto plnenie požadovať. Žalobca bol osobou povinnou v zmysle § 24 ods. 2 písm. b) zákona č. 381/2001 Z.z., a pokiaľ reálne poskytol plnenie za škodu, čo bolo v súdnom konaní preukázané, nastúpilo k tomu právo zodpovedajúce v zmysle ust. § 24 ods. 7 veta prvá zákona č. 381/2001 Z.z., a to požadovať proti tomu, kto zodpovedá za škodu, t.j. proti žalovanému náhradu toho, čo za neho plnila. Žalovaný je teda nositeľom pasívnej legitímácie, pretože podľa osobitnej právnej úpravy danej zákonom č. 381/2001 Z.z. bol osobou bez poistenia zodpovednosti, ktorý zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Žalovaného ako držiteľa vozidla sa týkala povinnosť uzavrieť povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, ktorým vozidlom žalovaného bola spôsobená škoda a ktorú škodu nahradil z poisťného garančného fondu žalobca poškodenému.

V rámci nového konania preto okresný súd odôvodní svoj záver, na základe akých právnych skutočností je možné v súvislosti s uplatneným žalobným nárokom použiť ust. § 450 Občianskeho zákonníka. Pri tomto odôvodnení prihliadne na osobitnú právnu úpravu v zákone č. 381/2001 Z.z., postavenie žalobcu, keď s prihliadnutím aj k ust. § 2 písm. d) zákona č. 381/2001 Z.z. poisťovateľ je definovaný ako poisťovňa, ktorá je oprávnená vykonávať poistenie zodpovednosti a na samotný charakter povinného zmluvného poistenia, ktoré poistenie je stanovené ako zákonná povinnosť na ochranu tretích subjektov, ktorým môže byť prevádzkou motorového vozidla spôsobená škoda a zároveň zabezpečuje pre toho, kto dopravnú nehodu spôsobí, ochranu vo forme poisťného plnenia prostredníctvom poisťovne na základe uzatvorenej zmluvy. Žalovaný si však nesplnil zákonom č. 381/2001 Z.z. uloženú povinnosť, pretože neuzavrel povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, ktorým vozidlom bola v danom prípade spôsobená škoda, ktorá skutočnosť sa potom premietne aj do vyhodnotenia kritérií v zmysle ust. § 450 Občianskeho zákonníka, pokiaľ dospeje okresný súd k názoru, že je možné aplikovať toto zákonné ustanovenie. Krajský súd v súvislosti so svojim konaním uvádza, že môže v odvolacom konaní posudzovať len tie závery a zhodnotenia, ktoré sú vyjadrené a riadnym spôsobom odôvodnené v rozsudku okresného súdu napadnutého odvolaním, a preto pokiaľ pri aplikácii ust. § 450 Občianskeho zákonníka okresný súd tieto právne závery neuviedol, nezodpovedal, tak následne ani krajský súd nemal daný základ pre posudzovanie už len zaujatých konštatácií okresným súdom. Okresný súd vyhodnotí vzťah osobitnej zákonnej úpravy č. 381/2001 Z.z. a ust. § 450 Občianskeho zákonníka v súvislosti s uplatneným žalobným nárokom. Svoje závery v odôvodnení svojho rozhodnutia uvedie, ako aj právne zhodnotenia v rozsahu dostatočnom a potrebnom k ich preskúmaniu krajským súdom v prípade vyvolania odvolacieho konania.

Nedostatočné odôvodnenie rozsudku okresného súdu je aj v súvislosti s uplatnenou námietkou premlčania žalovaným. V závislosti od záverov okresného súdu a posúdenia uplatneného žalobného nároku, jeho právneho vykvalifikovania, t.j. či ide o osobitné uplatnené plnenie, resp. nárok podľa zákona č. 381/2001 Z.z. alebo nárok v zmysle škody, sa bude odvíjať aj premlčacia doba. Okresný súd pri ustálení charakteru žalobného nároku v zmysle vyjadrených právnych záverov bude následne posudzovať dĺžku premlčacej doby a vyjadriť jej začiatok plynutia, t.j. od ktorej skutočnosti začala plynúť s uvedením dátumu a rovnako vyjadrením dátumu, kedy uplynula. Len takýmto spôsobom hodnotená námietka premlčania, t.j. ktorá v sebe obsahuje dĺžku premlčacej doby, jej počiatok plynutia ohraničením konkrétneho dátumu a vyjadrením právnej skutočnosti, od ktorej začala plynúť a stanovením konkrétneho dátumu, kedy uplynula, dáva preskúmateľnosť pre posúdenie vznesenej námietky premlčania. Okresný súd konkrétnym, určitým spôsobom nevyhodnotil žalovaným vznesenú námietku premlčania, preto v rámci nového konania dĺžku premlčacej doby ustáli s ohľadom na charakter nároku, t.j. či ide o škodu vo vzťahu k žalovanému, alebo o iný zákonnou úpravou č. 381/2001 Z.z.

kvalifikovaný nárok a potom konkrétne vyjadri dátum začatia plynutia a dátum, kedy táto premlčacia doba uplynula, ako aj, ktorá skutočnosť založila počiatok plynutia premlčacej doby.

Nedostatočnosť odôvodnenia rozhodnutia okresného súdu sa vzťahuje aj k postupu pri aplikácii ust. § 450 Občianskeho zákonníka, z ktorého, aj keď použitím pojmu „najmä“, ide len o demonštratívny výpočet okolností na moderovanie výšky škody, tieto musia byť zohľadňované v rovinách uvedených týmto zákonným ustanovením, t.j. a) okolnosti, ako došlo ku škode, b) osobné a c) majetkové pomery fyzickej osoby, ktorá škodu spôsobila. V týchto rovinách však okresný súd nevyhodnocoval kritériá pre znižovanie škody v zmysle ust. § 450 Občianskeho zákonníka, keďže posúdil len osobné pomery žalovaného. Bolo nevyhnutné zisťovať na základe tvrdení a dôkazov, ktoré je žalovaný povinný označiť aj jeho majetkové pomery, t.j. príjmy, výdavky a v neposlednom rade aj okolnosti, za ktorých došlo ku škode. Krajský súd uvádza, že ust. § 450 Občianskeho zákonníka je zakotvením moderačného (zmierňovacieho) práva súdu určiť výšku náhrady škody nižšou čiastkou, než je jej skutočný rozsah, tak, aby priznaná náhrada škody vyjadrovala to, čo v konkrétnom prípade je možné po zodpovednom subjekte spravodlivo požadovať. V Občianskom zákonníku a ani v iných občiansko-právnych predpisoch pojem „dôvody hodné osobitného zreteľa“ nie je definovaný a pre posúdenie, či sú v konkrétnom prípade takéto dôvody dané, zákon poskytuje len príkladmo hľadiská, kritériá, pre ktoré môže byť súdom v odôvodnených prípadoch použité moderačné právo. Zákon v ust. § 450 Občianskeho zákonníka označil hľadiská, kritériá, ktoré sú bezpochyby typické, najčastejšie, a spravidla najpodstatnejšími dôvodmi, zakladajúcimi moderáciu. Pokiaľ zákon ukladá v prvom rade, aby bolo zvažované, ako ku škode došlo, dáva súdu priestor k posúdeniu všetkých v úvahu prichádzajúcich okolností, ktoré sa vyskytli v súvislosti so škodovou udalosťou, a ktoré je potrebné zohľadniť podľa miery relevancie, ktorú je možné im prisúdiť z pohľadu moderačného oprávnenia súdu. Ak zmyslom moderačného práva je predovšetkým odstránenie tvrdosti dopadu povinnosti k náhrade škody do pomerov osoby, ktorá za ňu zodpovedá, tak dôvodne sa zákon zmieňuje o majetkových pomeroch fyzickej osoby, ktoré musia byť v konaní nielen tvrdené, ale aj preukázané a ktoré majú mať vyjadriteľnú hodnotu v rovine príjmov, výdavkov, hodnoty vlastníckich hnutelných, nehnuteľných vecí, ako aj iných majetkových práv a pohľadávok. Len takto zhodnotené hľadisko, kritérium majetkových pomerov, t.j. ich komplexnosti a určitosti, môže byť potom následne použité ako kritérium v zmysle ust. § 450 Občianskeho zákonníka. V tomto smere majetkové pomery žalovaného neboli vyjadriteľné aj zákonným ust. § 450 Občianskeho zákonníka požadovaným spôsobom, keď okresný súd poukázal len na osobné pomery žalovaného.

Podľa ust. § 212 ods. 3 O.s.p. na vady konania pred súdom prvého stupňa prihlíada odvolací súd, len ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Za aplikácie vyššie citovaného zákonného ustanovenia ďalším dôvodom, pre ktorý bol v dotknutých výrokoch rozsudok okresného súdu zrušený, bola vada v konaní pred okresným súdom, pokiaľ bola žaloba zamietnutá aj pri úroku z omeškania vo výške 9% ročne zo sumy 4.592,31 Eur od 05.08.2006 do 10.08.2007 so záverom okresného súdu, že žalobca v petite žaloby nešpecifikoval, peňažne nevyjadril požadovanú sumu úroku z omeškania za príslušné obdobie omeškania, čo vyhodnotil prvostupňový súd za neurčitý petít. Takýto záver okresného súdu je nesprávny, a to s ohľadom aj na samotné úkony okresného súdu. Pokiaľ okresný súd považoval takto sformulovaný žalobný petít v rovine úroku z omeškania za neurčitý, tak nemohol ani pripustiť v tejto časti zmenu žalobného petitu, ako k tomuto došlo uznesením okresného súdu č.k. 2Cb/40/2008-146 zo dňa 10. februára 2011, keď v rámci pripustenej zmeny bol vyjadrený aj úrok z omeškania 9% ročne zo sumy 4.592,31 Eur od 05.08.2006 do 10.08.2007. Ďalej je potrebné uviesť, že ak okresný súd v tejto časti žalobný petít kvalifikoval ako neurčitý, tak mal postupovať v zmysle ust. § 43 O.s.p. a nielen podaním výzvy zo dňa 22. októbra 2009, ktorá sa nachádza na č.l. 115 spisu. Krajský súd v súvislosti s novým konaním pred okresným súdom uvádza, že v tejto časti žalobný petít je určitý, nárok žalobcu na zaplatenie úroku z omeškania je jasným spôsobom vyjadriteľný, a to požadovaným úrokom z omeškania 9% ročne zo sumy 4.592,31 Eur od 05.08.2006 do 10.08.2007, t.j. vymedzená je výška úroku z omeškania, základ, z ktorého je uplatnený a aj doba omeškania, preto je možné o takomto žalobnom nároku konať. Ak okresný súd žalobu (aj) v tejto časti zamietol, tak vada postupu konania okresného súdu, keď prvostupňový súd hodnotil v tejto časti žalobný petít za neurčitý, mala za následok nesprávne rozhodnutie v tejto časti.

Okresný súd v súvislosti s novým konaním bude postupovať v intenciách uvedených v odôvodnení tohto uznesenia krajského súdu s tým, že jednotlivé závery, tak skutkové, ako aj právne budú odôvodnené náležitostami vyžadovanými ust. § 157 ods. 2 O.s.p., a to v rozsahu nevyhnutnom a potrebnom k tomu,

aby mohli tvoriť spôsobilý základ pre preskúvanie krajským súdom v prípade vyvolania odvolacieho konania.

Podľa ust. § 226 O.s.p., ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, je súd prvého stupňa viazaný právnym názorom odvolacieho súdu.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie **n i e** je prípustné.